

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קמ"ז

עין משפט
נר מצוה

יפירא הוא - ללא משום שאר דברים וכוון דיתירא הוא - ללא וקצבים סתמא שדייה נמי אריחים ורכב שאין לך להוהיה משמע' כי נפש הוא חובל על כרחק אבל הכא לי אש עלי אש לאו לאוהרה אלא לאוסופי לאו יתירא אלא כדלעילא ומ"מ לא ומבשל משמע ביה שאינו עובר בנא ומבשל ביום אלא גלילה : ה"ב חניא כותיה דרב יהודה חבל זוג וכו' ונתניא אידך וכו' ולא גרסינן ה"א ולא ממדת מינייהו ומתני' מהה"ב סייעת' דקתני חייב ב' ולא ג' הא אפינו רב הוה מודה דמהיכא חסיה הא ה"ב לא כתיבי ומ"מ נפש הוא חובל הוא דנקפין שחבל חד קאי' כי נפש אלא *מתרוייהו מהני' * מיתוקמא סייעתא לרב יהודה : חבל זוג של פריים - מספרים של ספרים והן של פריים וכל חד כלי בפני נפשה ועשין המלאכה בין שתיים כריחים ורכב : חייב שמים - משום כי נפש על כל אחד אפי' ששטניה לריכין למלאכה אחת וכן אמר של פרות חבל ב' פרות חורשות עם למדן דהייט נמי כלי אוכל נפש ונראה בעיני שהעול שלהן של פריים הוא והניא אידך - דילוף להו מריחים ורכב דליתקום שאר דברים לריחים ורכב

לרבה אין לוקין אחי ומבשל בחמי עבריה מדקאמר חלל כי אש עלי אש למאי אחא וכ"ש לאבי דאמר אין לוקין על לאו שבכללות ומוקי כי אש עלי אש לכרתיה ומכאן קשה על פירוש הקובץ דפי' בפרק כל טענה (ספחים דף מ"א) דההיא ברייתא דקתני נא ושבשל חמרתא לך ולא חי אחא כמ"ד חזון לוקין על לאו שבכללות ועוד דתיקף מיניה לרבה דאמר לוקין ועוד פירש בקובץ' אהא דקאמר החם חמתי הוא דלא לקי לאבי דאמר אין לוקין על לאו שבכללות חלל מיהא לקי ופירש על נא אינו לוקה שמים משום נא ומשום כי אש עלי אש חבל במילתא אחריתי ללא שייך אלא כי אש עלי אש כגון חי ומבשל בחמי עבריה לוקה וההיא נראין דבריו כסותרין זה את זה דהשתא ברייתא לא אחא אפינו כאבי לך נראה דכרייתא אחא לכ"ע ולא לקי בשום ענין אחי ומבשל בחמי עבריה כדפרישית לעיל והא דקאמר חלל מיהא לקי מפרש ר"מ חמתי לא לקי דאם התרו בו משום נא ומשום כי אש עלי אש אינו עובר אלא משום נא וכן במבשל חבל היכא דלא התרו בו אלא משום כי אש עלי אש כשאוכל נא ומבשל לוקה :

וצמד של פרות חייב שתיים בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת והניא אידך חבל זוג של פריים וצמד של פרות יכול לאי הא חייב אלא אחת ת"ל לא יחבול ריחים ורכב מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סנינא דאשכבתא מחבריה אתא לקמיה דאביי"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש' ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול למעון עד כדי דמיהן ואבי' לית ליה הדין סברא מאי שנא * מהנהו עיני דאבלי חושלא בנהרדעא ואתא מרא דהושל'א והפס ליה וקא טעין טובא ואמר אבוב דשמואל יכול למעון עד כדי דמיהן? ה"ת לא מידי דעבדא לאשול'ו ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאשול'ו ולאוגורי הוא דשלה רב הוה בר אבין דברים העשוין להשאל ולהשכיר ואמר לרבותי הו בידו אינו נאמן רבא לית ליה הא סברא דהא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מתמי בדברים העשוין להשאל ולהשכיר אמר לך רבא דהא נמי כיון רמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי :

וצמד של פרות חייב שתיים בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת והניא אידך חבל זוג של פריים וצמד של פרות יכול לאי הא חייב אלא אחת ת"ל לא יחבול ריחים ורכב מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סנינא דאשכבתא מחבריה אתא לקמיה דאביי"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש' ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול למעון עד כדי דמיהן ואבי' לית ליה הדין סברא מאי שנא * מהנהו עיני דאבלי חושלא בנהרדעא ואתא מרא דהושל'א והפס ליה וקא טעין טובא ואמר אבוב דשמואל יכול למעון עד כדי דמיהן? ה"ת לא מידי דעבדא לאשול'ו ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאשול'ו ולאוגורי הוא דשלה רב הוה בר אבין דברים העשוין להשאל ולהשכיר ואמר לרבותי הו בידו אינו נאמן רבא לית ליה הא סברא דהא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מתמי בדברים העשוין להשאל ולהשכיר אמר לך רבא דהא נמי כיון רמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי :

וצמד של פרות חייב שתיים בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת והניא אידך חבל זוג של פריים וצמד של פרות יכול לאי הא חייב אלא אחת ת"ל לא יחבול ריחים ורכב מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סנינא דאשכבתא מחבריה אתא לקמיה דאביי"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש' ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול למעון עד כדי דמיהן ואבי' לית ליה הדין סברא מאי שנא * מהנהו עיני דאבלי חושלא בנהרדעא ואתא מרא דהושל'א והפס ליה וקא טעין טובא ואמר אבוב דשמואל יכול למעון עד כדי דמיהן? ה"ת לא מידי דעבדא לאשול'ו ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאשול'ו ולאוגורי הוא דשלה רב הוה בר אבין דברים העשוין להשאל ולהשכיר ואמר לרבותי הו בידו אינו נאמן רבא לית ליה הא סברא דהא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מתמי בדברים העשוין להשאל ולהשכיר אמר לך רבא דהא נמי כיון רמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי :

וצמד של פרות חייב שתיים בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת והניא אידך חבל זוג של פריים וצמד של פרות יכול לאי הא חייב אלא אחת ת"ל לא יחבול ריחים ורכב מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סנינא דאשכבתא מחבריה אתא לקמיה דאביי"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש' ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול למעון עד כדי דמיהן ואבי' לית ליה הדין סברא מאי שנא * מהנהו עיני דאבלי חושלא בנהרדעא ואתא מרא דהושל'א והפס ליה וקא טעין טובא ואמר אבוב דשמואל יכול למעון עד כדי דמיהן? ה"ת לא מידי דעבדא לאשול'ו ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאשול'ו ולאוגורי הוא דשלה רב הוה בר אבין דברים העשוין להשאל ולהשכיר ואמר לרבותי הו בידו אינו נאמן רבא לית ליה הא סברא דהא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מתמי בדברים העשוין להשאל ולהשכיר אמר לך רבא דהא נמי כיון רמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי :

הדרן עלך המקבל

אפילו בריחים ורכב אלא אחת ע"כ נראה לר"י דגרס הגיה אידך בלא וי"ז וכן גרס ר"מ :
כלים שעושין בהם אוכל נפש - נראה לר"י דוקא כלים חבל אוכלים עלמין נותר לחבול :
והא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא כו' - ותימיה דהכא משמע (ג) דמשמע דעשוין להשאל ולהשכיר לחוד אינו נאמן לומר לקוחין הן בודי ובפרק כל הטעמים (שנוטות דף מ"א) גבי ראוהו הסתמין כלים התת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן קאמר ולא אמרן אלא בצעל הבית שאינו עשוי למכור כליו וכלים שאין דרכן להסמין ובאויש'א דלא לניע אבל ליכא כל הני נאמן ולא אמרן אלא בדברים העשוין להשאל ולהשכיר משמע אפילו בדברים העשוין להשכיר ובהשכיר בעי כל הני ונראה לר"מ כנראה הספרים ישיים וכן ר"ח ובכולהו לא אמרן אלא בדברים שאין עשוין להשאל ולהשכיר אבל עשוין אין נאמן אפילו ליכא חלל מכל הני וא"ת דהכא משמע דספרים עשוין להשאל ולהשכיר ודקתו עומדת לעד זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים וקשה דהתן בהגזול ברתא (ב"ק דף ק"ד) ושם המכיר כליו והספריו ביד אחר אם ילא לו שם גניבה בעיר ישבע כמה נתן ויטול ואם לאו לאו כל הימנו שאני אומר מברכ' לאחר ולקחה זה הימנו ואמאי יהיה נאמן זה לומר גנבו לי בזמן דלוי בעי אחר השאלתי לך וקח על גב דקאמר בפרק כל הטעמים דאחזוקי אינשי בגבי לא מחזוקין ואין נאמן לומר גנבים בזמן דלוי בעי אחר שאולים היינו היכא דאמר גנבה לי אבל היכא דאמר גבא אחר גנבה לי ומכיר לך לאו היינו אחזוקי אינשי בגנבי דהא כמה גנבי איכא בשוקא ונראה לרבינו חס דההא איירי במכירים שאין בעל הספרים רגיל להשאל (ד) אוקף שם בידו ולמורי ה"ר דודי נראה לתרץ דמגו להוליא לא אמרין ימיניה לנוד' בחזקת הבתים (ב"ב דף ק"ד) דאמר מגו להוליא ל"ל כפירוש ר"ח וא"כ אפילו לא ילא לו שם גניבה בעיר נאמן לומר גנבים היכא דמגו למימר השאלתי לך :

תירא הוא כיון דיתירא הוא שדייה אריחים ורכב אבד דבא כי אם צלי אש' לאו יתירא הוא רמבעי ליה לכרתיה * ובשעה שישנו בקום אבול צלי ישנו בכל האכל נא' בשעה שאינו בקום אבול צלי אינו בכל האכל נא' הניא כוותיה דרב יהודה חבל זוג של פריים וצמד של פרות חייב שתיים בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת והניא אידך חבל זוג של פריים וצמד של פרות יכול לאי הא חייב אלא אחת ת"ל לא יחבול ריחים ורכב מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סנינא דאשכבתא מחבריה אתא לקמיה דאביי"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש' ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול למעון עד כדי דמיהן ואבי' לית ליה הדין סברא מאי שנא * מהנהו עיני דאבלי חושלא בנהרדעא ואתא מרא דהושל'א והפס ליה וקא טעין טובא ואמר אבוב דשמואל יכול למעון עד כדי דמיהן? ה"ת לא מידי דעבדא לאשול'ו ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאשול'ו ולאוגורי הוא דשלה רב הוה בר אבין דברים העשוין להשאל ולהשכיר ואמר לרבותי הו בידו אינו נאמן רבא לית ליה הא סברא דהא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מתמי בדברים העשוין להשאל ולהשכיר אמר לך רבא דהא נמי כיון רמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי :

אפילו בריחים ורכב אלא אחת ע"כ נראה לר"י דגרס הגיה אידך בלא וי"ז וכן גרס ר"מ :
כלים שעושין בהם אוכל נפש - נראה לר"י דוקא כלים חבל אוכלים עלמין נותר לחבול :
והא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא כו' - ותימיה דהכא משמע (ג) דמשמע דעשוין להשאל ולהשכיר לחוד אינו נאמן לומר לקוחין הן בודי ובפרק כל הטעמים (שנוטות דף מ"א) גבי ראוהו הסתמין כלים התת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן קאמר ולא אמרן אלא בצעל הבית שאינו עשוי למכור כליו וכלים שאין דרכן להסמין ובאויש'א דלא לניע אבל ליכא כל הני נאמן ולא אמרן אלא בדברים העשוין להשאל ולהשכיר משמע אפילו בדברים העשוין להשכיר ובהשכיר בעי כל הני ונראה לר"מ כנראה הספרים ישיים וכן ר"ח ובכולהו לא אמרן אלא בדברים שאין עשוין להשאל ולהשכיר אבל עשוין אין נאמן אפילו ליכא חלל מכל הני וא"ת דהכא משמע דספרים עשוין להשאל ולהשכיר ודקתו עומדת לעד זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים וקשה דהתן בהגזול ברתא (ב"ק דף ק"ד) ושם המכיר כליו והספריו ביד אחר אם ילא לו שם גניבה בעיר ישבע כמה נתן ויטול ואם לאו לאו כל הימנו שאני אומר מברכ' לאחר ולקחה זה הימנו ואמאי יהיה נאמן זה לומר גנבו לי בזמן דלוי בעי אחר השאלתי לך וקח על גב דקאמר בפרק כל הטעמים דאחזוקי אינשי בגבי לא מחזוקין ואין נאמן לומר גנבים בזמן דלוי בעי אחר שאולים היינו היכא דאמר גנבה לי אבל היכא דאמר גבא אחר גנבה לי ומכיר לך לאו היינו אחזוקי אינשי בגנבי דהא כמה גנבי איכא בשוקא ונראה לרבינו חס דההא איירי במכירים שאין בעל הספרים רגיל להשאל (ד) אוקף שם בידו ולמורי ה"ר דודי נראה לתרץ דמגו להוליא לא אמרין ימיניה לנוד' בחזקת הבתים (ב"ב דף ק"ד) דאמר מגו להוליא ל"ל כפירוש ר"ח וא"כ אפילו לא ילא לו שם גניבה בעיר נאמן לומר גנבים היכא דמגו למימר השאלתי לך :

הדרן עלך המקבל

אפילו בריחים ורכב אלא אחת ע"כ נראה לר"י דגרס הגיה אידך בלא וי"ז וכן גרס ר"מ :
כלים שעושין בהם אוכל נפש - נראה לר"י דוקא כלים חבל אוכלים עלמין נותר לחבול :
והא רבא אפי' זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא כו' - ותימיה דהכא משמע (ג) דמשמע דעשוין להשאל ולהשכיר לחוד אינו נאמן לומר לקוחין הן בודי ובפרק כל הטעמים (שנוטות דף מ"א) גבי ראוהו הסתמין כלים התת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן קאמר ולא אמרן אלא בצעל הבית שאינו עשוי למכור כליו וכלים שאין דרכן להסמין ובאויש'א דלא לניע אבל ליכא כל הני נאמן ולא אמרן אלא בדברים העשוין להשאל ולהשכיר משמע אפילו בדברים העשוין להשכיר ובהשכיר בעי כל הני ונראה לר"מ כנראה הספרים ישיים וכן ר"ח ובכולהו לא אמרן אלא בדברים שאין עשוין להשאל ולהשכיר אבל עשוין אין נאמן אפילו ליכא חלל מכל הני וא"ת דהכא משמע דספרים עשוין להשאל ולהשכיר ודקתו עומדת לעד זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים וקשה דהתן בהגזול ברתא (ב"ק דף ק"ד) ושם המכיר כליו והספריו ביד אחר אם ילא לו שם גניבה בעיר ישבע כמה נתן ויטול ואם לאו לאו כל הימנו שאני אומר מברכ' לאחר ולקחה זה הימנו ואמאי יהיה נאמן זה לומר גנבו לי בזמן דלוי בעי אחר השאלתי לך וקח על גב דקאמר בפרק כל הטעמים דאחזוקי אינשי בגבי לא מחזוקין ואין נאמן לומר גנבים בזמן דלוי בעי אחר שאולים היינו היכא דאמר גנבה לי אבל היכא דאמר גבא אחר גנבה לי ומכיר לך לאו היינו אחזוקי אינשי בגנבי דהא כמה גנבי איכא בשוקא ונראה לרבינו חס דההא איירי במכירים שאין בעל הספרים רגיל להשאל (ד) אוקף שם בידו ולמורי ה"ר דודי נראה לתרץ דמגו להוליא לא אמרין ימיניה לנוד' בחזקת הבתים (ב"ב דף ק"ד) דאמר מגו להוליא ל"ל כפירוש ר"ח וא"כ אפילו לא ילא לו שם גניבה בעיר נאמן לומר גנבים היכא דמגו למימר השאלתי לך :

תפס כל כחשון ה"י ידית צ"מ
י"ב ו"ג ו"ד ו"ה ו"ו ו"ז ו"ח ו"ט ו"י ו"יא ו"יב ו"יג ו"יד ו"טו ו"טז ו"יז ו"יח ו"יט ו"כ

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ס ח"ק כל וכו' חייב שמים :
(ב) חוס' ד"ס ומתא וכו' אבל לא שאל לחייב :
(ג) ד"ר"ה והא וכו' דמשמע :
(ד) בא"ר רגיל להשאל לאוהו שם בידו :

גליון הש"ס
תר"ח והא כהא יומיה למיד' כה"ה על דף ב' פ"א תד"ה וזו :

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *

ספחים מה' * * * * *